

Když přemýšlím o japonských zahradách a představuji si jejich magickou atmosféru, nemohu nevzpomenout „kouzelné zahrádky“ Josefa Sudka. Jde sice o dva rozdílné žánry: nábožensky motivovanou zahradní architekturu a osobitý výtvarný projev, ale myslím, že mají mnoho společného. Così tajemného, melancholického, skrytě krásného. A představuji si, jaké by to asi bylo, kdyby pan Sudek mohl fotit v Japonsku jako doma, v Čechách. Určitě by i tady dával přednost podvečerním a ranním náladám, šedým mlhavým rozbřeskům, modravému stmívání oživenému plamínky kamenných luceren. Japonské zahrady asi vypadají kouzelně i za deště, či ve vločkách prvního sněhu. To musí být jedna z jejich nejkrásnějších podob, se stromy, keři a kameny oděnými do bílého hávu, tak jako tomu je na Sudkových fotografiích „Zima v mé zahrádce“, nebo „Před mým ateliérem“. A co teprve na jaře! Jaká to asi je hýřivá paleta barev: těch odstínů zeleně, růžových sakur, červených azalek, bělavých lotosů. Ale ještě barevnější tady asi je podzim s planoucími javory a zlatými jinany. To už by pro pana Sudka nebylo. Ten nikdy barevně nefotografoval, ale i tak by mu tady určitě „hudba hrála...“.

On nikdy v Japonsku nebyl, ostatně – ani po tom netoužil, nacházel dostatek námětů doma. To já bych tady pobyl a fotografoval rád. Mám zkušenosti s focením lesních zátíší ve všech ročních obdobích, povětrnostních proměnách, náladách. To by se mi mohlo hodit. Je to takový můj nesplnitelný sen, udělat o japonských zahradách knížku. Určitě by byla zase trochu jiná (neříkám lepší), než těch šťastlivců, kterým se to podařilo. Nemám k tomu však předpoklady. Nemyslím fotografické, nýbrž organizační, manažerské. A tak musím být rád, že jsem se tam alespoň jednou podíval, trochu se té kouzelné atmosféry nadýchl. A udělal i pár obrázků.

Líčit krásy světa slovy, namísto obrazy, nebývá mým zvykem. V případě japonských zahrad dělám záměrně výjimku. Chci totiž vyjádřit kontrast mezi mou představou – snem a skutečností. Fotil jsem tady ve velkém stresu. Do Japonska jsem se dostal s Čedokem v roce 1984. Letěli jsme přes Sibiř na Dálný východ a pak pluli lodí.

Když jsem poprvé Japonsko zblízka spatřil, byl to šok! Na přístavním molu nás totiž čekalo šest velkých autobusů! Všechny se nám je podařilo naplnit a celý tento zbytnělý kolektiv se jal dobývat místní pamětihodnosti. Včetně proslulých zahrad.

Fotil jsem tady vlastně v poklusu, o nějakém poklidném rozjímání či rozvázném vyhledávání motivů jsem si mohl nechat jen zdát. Největší problém byl najít ve štrůdlu abonentů Čedoku škvíru, kterou bych mohl záběr pořídit. Vyskytovali jsme se tady většinou před polednem, osvětlení bylo ploché, atmosféra špatná. Fotil jsem „osvědčeným“ praktisixem a strachoval se, aby se mi neporouchal. Měl jsem s sebou sice těla dvě, ale jedno zkolabovalo hned na začátku zájezdu. (Nemohl jsem tehdy tušit, že se s těmito přístroji proslulými svou poruchovostí trápím naposledy. Krátce na to jsem se stal přešťastným majitelem Zenza Bronicy 6 × 7 cm.)

Hromadné zájezdy nejsou pro fotografy zrovna nejlepším způsobem seberealizace. Za totality to však pro mne byla jediná možnost, jak se do dalekého světa dostat. Často jsem stál před rozhodnutím: buď takto, nebo vůbec. Co mi tedy zbývalo, když léta utíkala... Že se ještě dočkám doby, kdy se mi svět otevře dokořán, to by mě tehdy nenapadlo ani ve snu.

Absolvoval jsem s Čedokem i fotograficky úspěšné zájezdy. Na těch jsme ovšem nepotřebovali celou flotilu autobusů, ale stačil nám mikrobus.

